

[Arnth Jensen.]

tiden være lidt mere objektiv i sine statistiske Beregninger.

Under Skolevæsenet findes der ogsaa en Konto, der viser Støtte til kommunale Eksamensskoler, det vil sige Skoler, hvortil Staten foruden det almindelige Tillæg til Lærerlønningerne yder særlig Støtte. Denne Støtte blev, saa vidt jeg ved, ret stærkt udvidet i 1918—19, og vi ser da ogsaa fra den Tid en stærk Udvikling baade i Antallet af kommunale Eksamensskoler og i Bevillingens Størrelse. Medens der den 1. Januar 1919 var 3 474 kommunale Skoler, hvoraf 88, eller 2,5 pCt., var Eksamensskoler, fandtes der 1. Januar 1929 3 871 kommunale Skoler, hvoraf 164, altsaa 4,2 pCt., var Eksamensskoler. Det skal bemærkes, at denne Stigning ikke væsentlig er en Følge af Tilvæksten paa Grund af Sønderjyllands Indlemmelse. Ogsaa Bevillingen til disse Skoler har været i stadig Stigning. Medens Tilskuddet i 1914 var ganske ringe, var det i 1919—20 115 000 Kr., i 1921—22 ca. 800 000 Kr., men det er nu ca. 1½ Million. Mon der ikke nu er Anledning til at se lidt nøjere paa disse Bevillinger og eventuelt underkaste de Love, hvorpaa de hviler, en Revision? — og jeg føjer til, at ogsaa for de private Eksamensskoler kunde det se ud, som om der kunde være Grund til en nøjere Overvejelse. Jeg skal ikke komme ind paa de mere principielle Betragtninger over Spørgsmaalet Eksamensskoler, det vilde føre for vidt, jeg vil blot gøre opmærksom paa, at medens der i 1921 har været en Stigning paa 3 pCt. i de skolepligtige Børns Antal, saa har Stigningen i Antallet af Elever ved Eksamensskolerne været ca. 32 pCt.

Hvis jeg derefter vender mig til selve Statsskolerne, saa synes Forholdene her endnu mere at være modne til Revision. Udgiften til disse Skoler var i 1913—14 knap 1 Mill. Kr., godt 900 000 Kr. Regner man med Befolkningstilvækst og Prisstigning, saa skulde i Dag i Forhold dertil Udgiften paa det forelagte Finanslovsforslag være 1,8 Mill. Kr., men den er efter Forslaget 4,9 Mill. Kr., altsaa godt 3 Mill. Kr. mere. Naar denne Udgift er steget saa stærkt, er det, fordi man har gjort Adgangen til disse Skoler saa økonomisk tiltrækkende, at Elevantallet er mere end tredoblet siden 1914. Medens Skolepengene i 1913—14 omregnet efter det nuværende Pristal udgjorde 151 Kr. pr. Elev, udgør de nu gennemsnitlig 37 Kr. aarlig pr. Elev. En Elev i Statsskolerne koster altsaa Staten, naar Forrentning og Afskrivning medregnes, brutto 626 Kr., og netto, naar Skolepengene træk-

kes fra, ca. 590 Kr. aarlig. Regner man saa med 7 Aars Skolegang, koster hver Student, der udgaar fra Statens Skoler, over 4 000 Kr. Der er ingen Tvivl om, at Staten gennem sin Nedsættelse af Skolepengene til rene Minimalbeløb for manges Vedkommende og ved sine mægtige Tilskud til kommunale og private Eksamensskoler har bidraget meget væsentligt til den stadige Forøgelse af den alt for store Studenterskare, som vi ser her i vort Land, saaledes at vi faar en Skare unge Mennesker, hvoraf en stor Del er meget daarligere stillet end den Ungdom, der gik ud i det frie Erhverv. I denne Skare Ungdom er der en meget stor Del, som aldrig skulde have været den Vej, det er udenfor al Tvivl. Det viser sig ogsaa, at for mange af disse er det Slut, naar Studenterhuen er erhvervet. Det gælder i høj Grad, saa vidt jeg kan se, den Skare af unge Piger, som bliver Studenter. Der var i 1929 1 111 mandlige Studenter og 498 kvindelige. Af de mandlige meldte 86 pCt. sig til Universiteterne og til Polyteknisk Lærestalt, medens kun 66 pCt. af de kvindelige meldte sig. Straks efter Studentereksamen var der altsaa en Afgang paa 34 pCt. Ser vi saa paa Tallet af dem, der bestod den almindelige filosofiske Prøve i 1929, i Forhold til Studenterantallet i 1928, viser det sig, at 80 pCt. af de mandlige, men kun 66 pCt. af de kvindelige bestod denne Prøve. Atter en Afgang paa ca. 34 pCt. Men ser man paa de afsluttende Embedseksaminere og Ingeniørekaminere, viser det sig, at af dem, der bestod disse Eksaminer, er 87 pCt. mandlige, men kun 13 pCt. kvindelige. Jeg synes, det Spørgsmaal melder sig, om ikke alle disse unge Piger, som er faldet fra gennem Aarene, kunde have faaet nok saa meget ud af deres Ungdom, hvis de havde brugt den til mere praktisk Uddannelse, og tror man ikke, at det vilde have været nok saa godt for den forholdsvis store Del af den mandlige Studenterungdom, der faktisk ikke naar frem til Embedseksamen, om den aldrig var ledet ind paa den Vej? Men det er blevet fint i dette Land at faa Studenterhuen paa, og det er takket være Staten blevet billigt; et andet Spørgsmaal er, om det er rigtigt mod Ungdommen, og om det er retfærdigt mod Skatteyderne fremdeles at gaa de Veje. Var det ikke mere naturligt og mere retfærdigt, at den, som virkelig havde økonomiske Evner til selv at betale, hvad det koster, at hans Dreng eller Pige faar denne Uddannelse, selv betalte den, og at Staten nøjedes med at betale for de Elever, der virkelig havde Evnen